RIMSKI OBREDNIK

NASLOV I.

Glava jedina.

ČEGA SE TREBA DRŽATI KOD PODJELJIVANJA SAKRAMENATA UOPĆE.

Što se u ovoj knjizi određuje o obredima i ceremonijama sakramenata prema starinskim ustanovama katoličke Crkve i svetih kanona i prema papinskim odlukama, to treba veoma pomno i zdušno obdržavati i svagdje vjerno vršiti. Stoga treba ponajprije znati i držati, što je sv. tridentski sabor u VII. sjednici u XIII. kan. naredio o tim obredima ovim riječima:

2. „Ako tko reče, da se poprimljeni i odobreni obredi katoličke Crkve, što se obično upotrebljavaju, kad se sakramenti svečano dijelé, smiju prezreti ili da ih služitelj bez grijeha po volji može izostaviti, ili da ih kojigod crkveni pastir smije novima zamijeniti: neka bude izopćen".

3. Nema u Crkvi Božjoj ništa svetije ni korisnije ni izvrsnije ni božanstvenije od sakramenata, što ih je Krist Gospodin naredio za spasenje ljudskome rodu. Stoga župnik, ili koji mu drago svećenik, koji ima dijeliti sakramente, mora ponajprije imati na pameti, da vrši svete čine, i neka gotovo svaki čas bude pripravan na tako svetu službu.

4. Zato će se neprestano trsiti da živi neporočno, čisto i pobožno. Jer premda nečisti ne mogu oskvrniti sakramenata, ni

opaki služitelji zapriječiti njihovih učinaka, ipak zaslužuju vječnu smrt oni, koji ih podjeljuju nečisto i nedostojno. Bude li dakle svećenik (ne daj Bože), svijestan smrtnoga grijeha, neka se ne usudi pristupiti k podjeljivanju sakramenata, ako se prije u srcu ne pokaje. No ako mu je moguće poći do ispovjednika, pa ima li kada i gdje, dolikuje, da se ispovjedi.

5. Kadgod, danju i noću, bude pozvan da dijeli sakramente, neka ne časeći vrši dužnost (osobito, ako je velika potreba). I zato će prigodice često opomenuti narod, kada mu zatreba sveta služba, da što prije pozove svećenika ne obazirući se na vrijeme ili na kakvu mu drago nepriliku.

6. Prije nego svećenik počne dijeliti sakramente, bude li mu zgodno, malko će se pomoliti i promisliti o svetom činu, koji će vršiti. A bude li imao kada, pogledat će i pročitati i red i ceremonije službe.

7. Kadgod podjeljuje sakramente, neka obuče kotu i metne štolu one boje, kakvu zahtijeva obred sakramenta, osim da za služenje sakramenta pokore kadikad drugačije traži prigoda, običaj ili mjesto.

8. Uzet će u pomoć barem jednoga klerika, ako ga ima, ili i više njih, kako već zahtijeva mjesto ili sakramenat. I oni moraju imati dolično odijelo i kotu.

9. Brinut će se, da i sveti nared, odijelo, nakit, rublje i posuđe za službu bude cijelo, čisto i uredno.

10. Kada dijeli sakramente, neka pomno razloži, gdje se zgodno može, moć, upotrebu i korist sakramenata i značenje ceremonija prema nauci svetih otaca i rimskoga katekizma, kako nalaže tridentski sabor.

11. Dijeleći sakramenat neka izgovara pažljivo, razgovijetno i pobožno i jasnim glasom pojedine riječi, što se tiču lika i podjeljivanja sakramenta. I ostale prošnje i molitve neka izgovara pobožno i savjesno i neka se ne pouzdava lako u pamćenje, koje često izdaje, već neka sve čita iz knjige. Osim toga neka vrši druge ceremonije i obrede tako dostojno i ozbiljno, te nazočne potakne, da misle o nebeskim stvarima i da budu pažljivi.

12. Kad polazi u svetu službu, neka misli na ono, što će vršiti, i neka s drugima ne govori o stvarima, koje se ne tiču službe.

A dok služi, neka nastoji da ima pažnju aktualnu ili barem virtualnu s nakanom da radi, što u toj stvari radi Crkva.

13. A kad podjeljuje sakramente, neka se pomno čuva, da ne bi s kojega mu drago razloga ili bilo u kojoj prigodi, izravno ili neizravno išto zahtijevao ili iskao; već neka podjeljuje besplatno i neka ne da ni najmanjega povoda, da se sumnja o simoniji i lakomosti; pogotovu neka se kloni samih tih zločinstva. A dadu li mu što vjernici drage volje, kad već podijeli sakramenat, u ime milostinje ili od pobožnosti, moći će primiti prema mjesnome običaju, ako biskup ne odredi drugačije. Ipak je slobodno zahtijevati prinose ili plaće, što ih odredi pokrajinski sabor ili zbor pokrajinskih biskupa i odobri Apostolska Stolica. A župnik neka ne uskraćuje besplatne službe onima, koji ne mogu platiti.

14. Zabranjeno je podjeljivati sakramente krivovjercima ili raskolnicima, sve da su u dobroj vjeri u zabludi i ištu ih, ako prije ne odbace zabluda i ne pomire se s Crkvom.

15. A sve, koji primaju sakramente, opomenut će na zgodnu mjestu i u zgodno vrijeme, da se ne razgovaraju bez potrebe, da se ne vladaju i ne rade ništa nedostojno, već da budu nazočni kod sakramenata bogoljubno i pobožno i da ih primaju s poštovanjem, kao što dolikuje.

16. Gdje bude trebalo, uvijek će služeći imati uza se ovaj Obrednik, i pomno će se držati obreda i ceremonija određenih u njemu.

17. Uostalom su u ovom djelu određeni obredi samo onih sakramenata, što ih ima dijeliti župnik. To su krst, pokora, euharistija, posljednja pomast i ženidba. A jer ostala dva sakramenta, potvrdu i sveti red, podjeljuju biskupi, njihovi su obredi određeni u Pontifikalu. Što pak o njima i o drugim sakramentima moraju župnici znati, vršiti i poučavati, može se uzeti iz drugih knjiga, naročito iz Rimskoga katekizma i Zbornika kanonskoga prava. Ovdje dakako sama osnova ovoga djela zahtijeva, da se govori gotovo samo o onom, što pripada obredima onih pet sakramenata.

18. Napokon, tko je god dužan dijeliti sakramente, neka ima knjige potrebne za svoju službu, navlastito one, u kojima se pišu bilješke o raznim župničkim službama na budući spomen, kao što stoji na svršetku ovoga Obrednika.

NASLOV II.

GLAVA I.

KAKO TREBA ZAKONITO PODJELJIVATI SAKRAMENAT KRSTA.

Sveti krst, vrata kršćanske vjere i vječnoga života, stoji na prvome mjestu među drugim sakramentima Novoga Zavjeta, što ih je naredio Krist. Da je on u zbilji, ili barem u želji, potreban za spasenje, svjedoči sama Istina riječima: „Ako se tko ne preporodi vodom i Duhom Svetim, ne može unići u kraljevstvo Božje". (Iv. 3, 5.) Zato treba upotrijebiti svu pomnju, da se krst u zgodan čas i po zakonu dijeli i prima.

2. A za podjeljivanje je ovoga sakramenta nešto po božanskom zakonu potrebno, kao tvar, lik, služitelj; drugo se tiče njegove svečanosti, a to su obredi i ceremonije, primljene i odobrene po apostolskoj i drevnoj predaji, pa se ne smiju bez potrebe izostaviti. O njima treba koju napomenuti, da se ova sveta služba vrši po zakonu i sveto.

3. Kad se podjeljujući krst vrše svi obredi i ceremonije, što se naređuju u ovom Obredniku, zove se krst „svečani", inače „nesvečani" ili „privatni".

Tvar krsta.

4. Ponajprije neka znade župnik, da je tvar ovoga sakramenta prava i naravna voda, pa da se za krštenje ne može upotrebljavati nikakva druga tekućina.

5. A voda za svečano krštenje neka bude one godine blagoslovljena na Veliku subotu ili na Duhovsku subotu, pa neka se u čistoj krstionici pomno čuva čista i bistra. A kad zatreba blagosloviti novu vodu, neka se stara izlije u crkveni, ili radije u krstionički sakrarij.

6. Ako je blagoslovljene vode već tako malo, te se čini, da je nema dosta, neka se primiješa, i ponovno, i neblagoslovljene, ali manje od blagoslovljene. Ako li se voda pokvari, ili isteče,

ili je kako mu drago nestane, neka župnik u dobro ispranu i čistu krstionicu ulije svježe vode, pa neka je blagoslovi po obrascu, koji se dolje određuje.

7. No ako se voda smrzne, neka se pobrine, da se rastopi. Ako se samo malko sledi, ili je odveć hladna, može nešto naravne, neblagoslovljene vode ugrijati i smiješati s krsnom u posudici pripravljenoj za to, pa se tom umlačenom vodom poslužiti kod krštenja, a da ne naudi djetešcu.

Lik krsta.

8. Budući da je prijeko potreban lik za krštenje, koji je izrečen riječima: Ja te krstim u ime Oca i Sina i Duha Svetoga, ne smije se nikako mijenjati, nego se moraju te iste riječi izreći u isto vrijeme, kad se polijeva.

9. Latinski svećenik neka uvijek upotrebljava latinski lik. Krst se ne smije nipošto ponavljati. Stoga, ako treba koga krstiti uvjetno (o tom poslije), uvjet se mora izreći ovako: Ako nisi kršten, ja te krstim u ime Oca i t. d. No taj se uvjetni lik ne smije upotrebljavati svuda ili na laku ruku, nego razborito; i to onda, kada se sve dobro ispita, pa se još vjerojatno sumnja, je li sakramenat krsta doista podijeljen i je li valjano podijeljen.

10. Valjano se može krstiti polijevajući, uronjujući ili škropeći. No više se upotrebljavaju prvi i drugi način, ili pomiješan od obaju, pa neka se i zadrže prema običaju Crkvi. Glava se kršteniku tri puta opere unakrsnim polijevanjem ili uronjavanjem u isto doba, kad se izgovaraju riječi. A neka isti onaj upotrebljava vodu, koji i riječi izgovara.

11. A gdje se krsti polijevajući, treba paziti, da ne teče voda s djetinje glave u krstionicu, već ili u sakrarij, načinjen kraj krstionice, ili se uhvati u posudu, pripravljenu za tu porabu, pa se izlije u krstionički ili crkveni sakrarij.

Djelitelj krsta.

12. Redoviti je djelitelj svečanoga krsta svećenik; ali se podjeljivanje krsta pridržava župniku ili drugome svećeniku s dopuštenjem toga istog župnika ili mjesnoga Ordinarija; a to se dopuštenje zakonito predmnijeva u slučaju potrebe.

I stranca neka krsti svečano vlastiti župnik u svojoj župi, ako to može biti lako i bez otezanja. Inače može stranca svaki župnik u svojoj župi svečano krstiti.

13. Na tuđem području ne smije nitko bez dužne dozvole svečano krstiti ni stanovnika svoga mjesta.

14. Gdje još nisu osnovane župe ili kao-župe, treba se obzirati na posebne ustanove i primljene običaje, da se dozna, koji svećenik osim Ordinarija ima pravo krstiti na čitavom području ili u dijelu područja.

15. Izvanredni je djelitelj svečanoga krsta đakon. Ali neka se on ne služi svojom vlašću bez dozvole mjesnoga Ordinarija ili župnika, koja se ima dati kad traži pravedan razlog, a gdje je prijeka potreba, zakonito se predmnijeva.

16. Nesvečani krst, u smrtnoj pogibli, može svatko podijeliti, držeći se zakonite tvari, lika i nakane. A koliko se može, neka se prizovu dva svjedoka ili barem jedan, koji će moći dokazati, da je krst podijeljen.

No ako je nazočan svećenik, njega ide da krsti prije nego đakona, đakona prije nego podđakona, klerika prije nego svjetovnjaka i muškarca prije nego žensku, ako ne bi zbog stidljivosti dolikovalo, da radije žena krsti nego muškarac, ili ako bi žena bolje poznavala lik i način krštenja.

Otac i mati ne smiju krstiti svoga djeteta, osim u smrtnoj pogibli, kad nema drugoga, da krsti.

17. Neka se župnik brine, da vjernici, navlastito primalje, liječnici i ranarnici za slučaj potrebe dobro nauče pravi obred krštenja.

18. Gdje se lako može, neka se krst odraslih dojavi Ordinariju, ako ushtjedne da krsti svečanije on sam ili njegov zastupnik.

Krštenje djece.

19. Kad se radi o krstu:

1. Pod imenom djece ili nejačadi razumijevaju se, koji još nisu došli k razumu, a njima se pribrajaju luđaci od djetinjstva, bili kojegod dobi;

2. A odraslima se drže, koji su došli k razumu; i dosta je, da svak od svoje volje zaište krst i da se k njemu pripusti.

20. Neka se nitko ne krsti zatvoren u majčinoj utrobi, dok ima vjerojatne nade, da će se roditi i po zakonu krstiti.

Ako dijete pomoli glavu, a smrtna je pogibao, neka se krsti po glavi. A ne će ga trebati poslije uvjetno krstiti, rodi li se živo.

Ako li pomoli drugi ud, neka se krsti na njemu uvjetno, ako je pogibao. No ako se rodi i ostane živo, trebat će ga opet pod uvjetom krstiti.

Ako umre mati trudna, a dijete izvuku oni, na koje spada, neka se krsti bezuvjetno, ako je sigurno živo; ako li se sumnja, neka se krsti pod uvjetom.

Dijete, kršteno u utrobi, treba poslije rođenja iznovice krstiti pod uvjetom.

21. Treba se pobrinuti, da se krste bezuvjetno sva pometnuta djeca, rodila se kad mu drago, ako su sigurno živa; ako se sumnja, pod uvjetom.

22. Nakaze i nagrde neka se uvijek krste barem pod uvjetom: Ako si čovjek, ja te krstim i t. d. Ako li se sumnja, je li jedan čovjek ili više njih, neka se jedan krsti bezuvjetno, a drugi pod uvjetom: Ako nisi kršten, ja te krstim i t. d.

23. Djeca izložena i nađena neka se krste pod uvjetom, osim da se sve dobro ispita i dozna, da su krštena.

24. Dijete se nevjernika krsti dopušteno i protiv volje roditelja, ako je u takvoj životnoj pogibli, te se razborito unaprijed vidi, da će umrijeti prije nego dođe do razuma.

Izvan životne se pogibli krsti dopušteno, samo ako se zajamči njegov katolički uzgoj:

1. Ako pristanu roditelji ili skrbnici, ili barem jedan od njih.
2. Ako roditelja, to jest oca, matere, djeda, babe ili skrbnika nema, ili izgube na nj pravo, ili ga nikako ne mogu izvršivati.

25. O krstu djece dvojice krivovjeraca ili raskolnika ili dvojice katolika, koji su se odmetnuli ili pali u krivovjerje ili raskol, neka se uopće vrše pravila, određena u gornjoj rubrici.

Obredi i ceremonije krsta.

26. Krst neka se podjeljuje svečano, a neka se drži odredba rubr. br. 28.

Mjesni Ordinarij može iz zamašna i razložna uzroka dopustiti, da se ceremonije, određene za krst djece, uzmu kod krsta odraslih.

27. Djecu treba krstiti po obredu roditelja.

Ako jedan od roditelja pripada latinskome obredu, drugi istočnome, neka se dijete krsti po obredu očevu, ako nije drugačije određeno posebnim pravom.

Ako je samo jedan od roditelja katolik, dijete se mora krstiti po njegovu obredu.

28. U smrtnoj je pogibli dopušteno krstiti privatno. A ako krsti krstitelj, koji nije ni svećenik, ni đakon, neka obavi samo ono, što je potrebno za valjanost krsta. Ako krsti svećenik ili đakon, neka izvrši, ima li kada, i ceremonije, što dolaze iza krsta.

Izvan smrtne pogibli mjesni Ordinarij ne smije dopustiti da se privatno krsti, osim da se radi o krivovjercima, koji se u zreloj dobi krste pod uvjetom.

A ceremonije, koje se s bilo kojega razloga ispuste kod krštenja, neka se što prije nadopune u crkvi, osim da se radi o krivovjercima, koji se krste u zreloj dobi, pod uvjetom, privatno, s dopuštenjem mjesnoga Ordinarija, kao gore.

29. Kad se krst ponavlja pod uvjetom, neka se nadopune ceremonije, ako su izostavljene kod prvoga krsta, bez povrede rubrike br. 28. Ako li su upotrebljene kod prvoga krsta, mogu se kod drugoga ponoviti ili izostaviti.

30. Neka se župnici brinu, da se kršteniku nadjene kršćansko ime. Ako pak ne uzmognu toga postići, neka imenu, što ga nadjenu roditelji, dodadu ime kojega sveca i neka u maticu krštenih upišu oba imena.

Kumovi.

31. Po drevnom običaju Crkve neka se nitko ne krsti svečano, ako nema kuma, može li to biti.

Neka kum bude i kod privatnoga krsta, ako se može lako dobiti. Ne bude li ga, neka se uzme, kad se budu nadopunjavale ceremonije. Ali u tom slučaju ne postaje duhovno srodan.

32. Kad se krst ponavlja pod uvjetom, koliko se može, neka bude isti kum, koji je možda bio kod prvoga krsta. Izvan ovoga slučaja nije kum potreban kod uvjetnoga krsta.

Kad se krst ponovi pod uvjetom, ne postaje duhovno srodan ni kum, koji je kumovao kod prvoga krsta, ni koji je kod posljednjega, ako nije isti kum kod oba krsta.

33. Neka se uzme samo jedan kum, makar i različna spola od krštenika, ili najviše kum i kuma.

34. Da tko bude kum, treba:

1. Da je kršten, da je došao k razumu i ima nakanu vršiti tu službu.

2. Da ne pripada nikakvoj krivovjerskoj ili raskolničkoj sljedbi i da nije sudbenom osudom ili izjavom izopćen ili beščastan pravnim beščašćem ili izlučen od zakonitih čina i da nije klerik svrgnut ili degradovan.

3. Da nije otac ili majka ili suprug kršteniku.

4. Da ga odabere sam krštenik ili njegovi roditelji ili skrbnici ili krstitelj, kad ovih nema.

5. Da krštenika kod samoga krštenja, sam ili po zamjeniku, fizički drži ili tiče ili ga odmah digne ili primi iz svetoga vrela ili iz ruku krstiteljevih.

35. Da se pak tko dopušteno pripusti na kumstvo, treba:

1. Da je stupio u četrnaestu godinu dobi, osim da se s pravedna razloga krstitelju svidi drugačije.

2. Da ne bude zbog razglašena prekršaja izopćen ili izlučen od zakonitih čina ili beščastan pravnim beščašćem, ako i nije pukla osuda, i da ne bude udaren interdiktom ili inače javno omražen ili beščastan beščašćem čina.

3. Da znade osnovne vjerske istine.

4. Da ni u jednom redu ne bude novak ili zavjetovan, osim prijeke potrebe i ako izrično dopusti poglavar, mjesni barem.

5. Da nema svetoga reda, osim da izrično dopusti mjesni Ordinarij.

36. Sumnja li župnik, može li tko valjano ili dopušteno biti kum, ima li kad, neka pita za savjet Ordinarija.

37. Po krstu postaju duhovno srodni samo s krštenikom krstitelj i kum.

38. Stoga, što su uzeli na se tu zadaću, dužni su kumovi vazda se brinuti za duhovnog sina i što se tiče kršćanskoga življenja, pomno nastojati, da se ovaj za svega života pokazuje takvim, kakvim oni svečanom ceremonijom obećaše, da će biti.

Kada i gdje treba krstiti.

39. Djeca neka se krste što prije. I župnici i propovjednici neka često opominju vjernike na ovu njihovu ozbiljnu dužnost.

40. Privatni krst, u prijekoj potrebi, neka se dijeli u svako vrijeme i na svakom mjestu.

41. I svečani se krst može dijeliti svaki dan. Ipak dolikuje po prastarom crkvenom obredu, da se odrasli krste, ako se može lasno, uoči Uskrsa i Duhova, navlastito u metropolitskim i stolnim crkvama.

42. Vlastito je mjesto za svečano krštenje krstionica u crkvi ili u javnoj bogomolji.

43. Opozivlju se i zabacuju sve protivne ustanove ili povlastice ili običaji, pa svaka župska crkva neka ima krsni studenac, bez povrede zakonitoga kumulativnog prava, što ga već zadobiše druge crkve. Da bude lakše vjernicima, može mjesni Ordinarij dopustiti ili zapovjediti, da se krsni studenac metne i u drugu crkvu ili javnu bogomolju u granicama župe.

44. Ako krštenik, radi udaljenosti mjesta ili drugih prilika bez velike poteškoće ili pogibli ne može doći ili se dovesti k župskoj crkvi ili drugoj, koja ima pravo na studenac, župnik ga može i mora svečano krstiti u najbližoj crkvi ili javnoj bogomolji u granicama župe, i ako u njima nema krsnoga studenca.

45. A u privatnim se kućama ne smije svečano krstiti osim u ovim prilikama:

1. Ako se imaju krstiti sinovi ili unuci onih, koji baš imaju vrhovnu vlast nad narodima ili imaju pravo naslijediti na prijestolu, kadgod ovi to zakonito zaištu.

2. Ako mjesni Ordinarij po svojem razboritom sudu i savjesti, zbog pravedna i razložna uzroka bude držao, da se to ima dopustiti u kakvom izvanrednom slučaju.

U spomenutim se slučajevima mora krstiti u kućnoj kapeli ili barem u drugom doličnom mjestu, i krsnom vodom blagoslovljenom po običaju.

46. Krstionica neka bude na pristojnom mjestu i pristojna oblika i od čvrste građe, koja će dobro držati vodu. Neka bude pristojno ukrašena i ograđena rešetkom, nek ima ključ i bravu i bude tako

zatvorena, da ne može u nju prah, ni drugo blato. A gdje se zgodno može, neka se u njoj naslika ili metne slika svetoga Ivana, gdje krsti Krista.

Sveta ulja i drugo što treba.

47. Svetu krizmu i sveto ili katekumensko ulje, što se upotrebljavaju na krštenju, mora biskup blagosloviti na posljednji prošli Veliki četvrtak. A neka se stara ulja ne upotrebljavaju, osim prijeke potrebe.

48. Župnik se mora pobrinuti, da ih u pravo vrijeme što prije dobije od svog Ordinarija, a onda neka stara spali u crkvi.

49. Kad zatim počne nestajati blagoslovljenog ulja, neka ulije drugoga maslinova ulja, pa i ponovno, ali manje od blagoslovljenoga.

50. Krizma i sveto ulje neka bude svako u svojoj posudici, i to srebrnoj ili barem kositrenoj, dobro zatvorenoj. Posudice neka budu različne, a svaka neka ima svoj napis urezan velikim slovima, da ne bude pomutnje.

51. A za svagdanju porabu treba imati manje posudice, srebrne, ako je moguće, ili kositrene, rastavljene ili spojene, ali zgodno razlučene i dobro pokrivene. Svaka mora imati svoj napis, kao gore, da se župnik ne zabuni i ne uzme jedno mjesto drugoga. Toga se treba brižno čuvati.

52. U te manje posudice treba iz većih uliti krizme i ulja, koliko je dosta. A da se zapriječi pogibao, da se ne izlije, bit će dobro, da se u tim posudicama drži pamuk ili što slično, namočeno svako zase svetim uljem i krizmom. U to se zamoči palac, kad zatreba mazati.

53. Ove ovako priređene posudice treba dobro i brižno čuvati na posebnom časnom i čistom mjestu pod ključem, da ih ne bi osim svećenika tko lakoumno dirao, ili da se ne bi tko njima svetogrdno mogao služiti. A neka ih župnik ne drži u kući, osim zbog potrebe ili drugoga razložna uzroka, s dopuštenjem Ordinarija.

54. Župnik se mora pobrinuti, ako ikako može, da tih ulja ne donose svjetovnjaci, već on sam ili drugi svećenik ili barem drugi crkveni službenik. Neka se također čuva, da ne bi od tih ulja ikada ikomu i malo dao uz koji mu drago izgovor.

55. Sô, što je treba metnuti kršteniku u usta, neka se blagoslovi posebnim blagoslovom, koji se dolje određuje. Ne smije se upotrebljavati sô zakleta za blagoslov vode. A mora biti dobro satrvena i smrvljena, suha i čista. Ta se blagoslovljena sô ne smije davati nikomu, pa ni vratiti onima, koji je donesu na blagoslov, već se mora čuvati za drugo krštenje ili baciti u sakrarij.

56. A kad već treba krstiti, moraju biti pri ruci ove stvari:

57. Posudice sa svetim katekumenskim uljem i s krizmom.

58. Posudica sa solju, koja se ima blagosloviti ili je blagoslovljena, kako je spomenuto.

59. Čista posudica ili žlica od srebra ili od druge kovine, kojom se krsna voda lijeva na glavu kršteniku, a ni za što se drugo ne smije upotrebljavati.

60. Zdjela ili pladanj, u koji se prima voda, što teče s glave, ako odmah ne otječe u sakrarij.

61. Pamuk, što se još zove i vata, ili što slično, da se otaru mjesta namazana sv. uljem.

62. Dvije štole, gdje se lako mogu imati, ljubičasta i bijela, za promjenu, kako je zabilježeno dolje; inače neka se upotrebljava barem jedna.

63. Sredina od kruha, kojom će svećenik perući ruke otrti sv. ulje s prstiju; pa posuda za pranje ruku nakon krštenja. I ona se smije upotrebljavati samo za to pranje.

64. Bijela haljina poput plaštića ili platneni rupčić, koji se ima metnuti djetetu na glavu.

65. Voštanica ili voštana svijeća, koja se mora goreći predati kršteniku.

66. Napokon neka bude pripravljen ovaj Obrednik i Matica krštenih, u koju se upisuju krštenici.

67. A kad je sve u redu pripravljeno, da se podijeli toliki sakramenat, neka svećenik opere ruke, obuče kotu i ljubičastu štolu i pođe krstiti. Neka uzme jednoga, ili ako može, više klerika u kotama, da mu poslužuju.

68. Tako pripravljen neka pristupi k crkvenom ulazu, gdje čekaju vani oni, koji su donijeli dijete.

69. Ako mu nije dobro poznato, neka upita, je li dijete iz njegove župe, je li muško ili žensko, da li je kršteno, od koga i

kako, i koji su kumovi, što drže dijete i za nj odgovaraju. Neka kumove opomene, da stoje pobožno i pristojno i odgovaraju mjesto krštenika na pitanja, kako zatreba.

70. Onima, što se krste, kao Božjim sinovima, koji se imaju preporoditi u Kristu i upisati u njegovu vojsku, nadijeva se ime. Neka stoga pazi, da im se ne nadjenu imena sramotna, bajoslovna ili smiješna ili lažnih bogova ili bezbožnih nevjernika, nego radije, koliko se može, imena svetaca, da se vjernici potiču na pobožni život, a štite zagovorom.

71. Ovršivši sve to i doznavši za ime onoga, koji se ima krstiti i kojega, ako je dijete, drži na desnoj ruci onaj, što ga donese, neka župnik započne krštenje pitajući ovako poimence.

GLAVA II.

KRŠTENJE DJECE.

Svećenik pita dijete (ako ih treba više krstiti, svako napose):

1. Što išteš od Crkve Božje?

Kum odgovara: Vjeru.

Svećenik: Što ti daje vjera?

Kum odgovara: Život vječni.

2. Svećenik (također svakome napose): Ako dakle hoćeš da uniđeš u život, vrši zapovijedi. Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim i svom dušom svojom i svom mišlju svojom, a bližnjega svoga kao samoga sebe.

3. Zatim lagano tri puta dune u lice djetetu i rekne jednom (svakome napose):

Iziđi iz njega (nje), nečisti duše, a daj mjesto Duhu Svetomu Utješitelju.

4. Potom načini palcem znak križa djetetu na čelu i na prsima (svakome napose) govoreći:

Primi znak križa i na čelu ✠ i na srcu ✠, prihvati vjerom nebeske zapovijedi i vladaj se tako, da odsad možeš biti Božjim hramom.

Pomolimo se. (Za više njih u množini.) Molitva.

Molimo, Gospodine, usliši milostivo naše prošnje: i čuvaj vazda svojom krepošću ovoga svoga odabranika I. (ovu svoju odabranicu I.), kojega (koju) znamenovasmo utiskujući mu (joj) križ Gospodnji, da čuvajući početke tvoje velike slave drži tvoje zapovijedi i zasluži doći k slavi preporođenja. Po Kristu Gospodinu našem. O. Amen.

5. Zatim stavi ruku na glavu djetetu (pojedinoj djeci) i potom držeći pruženu ruku reče:

Pomolimo se. (Za više njih u množini.) Molitva.

Svemogući, vjekovječni Bože, Oče Gospodina našega Isusa Krista, dostoj se pogledati na ovoga službenika svoga I., kojega (ovu službenicu svoju I., koju) si se dostojao pozvati k počecima vjere. Istjeraj iz njegova (njezina) srca svu sljepoću, rastrgni sve sotonine veze, kojima je bio (-la) svezan (-a). Otvori mu (joj), Gospodine, vrata svoje blagosti, da bude obilježen (-a) znamenjem tvoje mudrosti te bez ikakve ružne požude radosno prema blagom mirisu tvojih zapovijedi služi tebi u tvojoj Crkvi i napreduje od dana do dana. Po istom Kristu Gospodinu našem. O. Amen.

6. Izatoga svećenik blagosiva sô, koja jednom blagoslovljena može i drugda služiti za istu upotrebu.

Blagoslov soli.

Zaklinjem te, stvore soli, imenom Boga ✠ Oca svemogućega i ljubavlju Gospodina našega Isusa ✠ Krista i krepošću Duha ✠ Svetoga. Zaklinjem te Bogom ✠ živim, Bogom ✠ pravim, Bogom ✠ svetim, Bogom ✠, koji te je stvorio na obranu ljudskomu rodu i zapo-

vjedio svojim slugama, da te posvećuju za puk, što dolazi k vjerovanju, eda u ime svetoga Trojstva postaneš spasonosnom tajnom za izgonjenje neprijatelja. Zato te molimo, Gospodine Bože naš, po ✠ sveti ovaj stvor soli posvetom i blago ✠ slovi blagoslovom, da svima, koji je uzmu, bude savršeni lijek, koji će ostati u njima, u ime istoga Gospodina našega Isusa Krista, koji će doći suditi žive i mrtve i svijet ognjem. *O.* Amen.

7. Potom metne u usta djetetu malko blagoslovljene soli govoreći (svakome napose): I. Primi sô mudrosti: bila ti pomirenjem za život vječni. *O.* Amen.

Svećenik: Mir s tobom. *O.* I s duhom tvojim.

Pomolimo se. (Za više njih u množini.) Molitva.

Bože otaca naših, Bože stvoritelju svekolike istine, molimo ti se ponizno, dostoj se milostivo pogledati na ovoga službenika svoga I. (ovu službenicu svoju I.). Ne daj da duže gladuje onaj, koji (ona, koja) kuša ovu prvu hranu soli. Neka se nasiti nebeskim jelom, da bude uvijek duhom žarak (žarka), nadom blažen (-a) i služi vazda tvojemu imenu. Molimo, Gospodine, privedi ga (je) kupelji preporođenja, da zasluži dobiti s tvojim vjernicima vječne nagrade obećanja tvojih. Po Kristu Gospodinu našem. *O.* Amen.

Zaklinjem te, nečisti duše, u ime O ✠ ca, i Si ✠ na, i Duha ✠ Svetoga, da iziđeš i odstupiš od ovoga službenika Božjeg I. (ove službenice Božje I.), jer ti, prokleti osuđeniče, zapovijeda onaj, koji je nogama išao po moru i pružio desnicu Petru, kad se topio.

Dakle, prokleti đavle, spoznaj svoju osudu, i daj čast Bogu živomu i pravomu, daj čast Isusu Kristu Sinu

njegovu i Duhu Svetomu, te odstupi od ovoga Božjeg službenika I. (ove Božje službenice I.), jer se Bog i Gospodin naš Isus Krist dostojao njega (nju) pozvati k svojoj svetoj milosti i blagoslovu i studencu krštenja.

8. Ovdje znamenuje dijete palcem na čelu i govori (svakome napose):

I nikada se ti, prokleti đavle, ne usudi povrijediti ovo znamenje svetoga kri ✠ ža, što mu ga mi dajemo na čelu. Po istom Kristu Gospodinu našem. *O.* Amen.

9. Zatim stavi ruku na glavu djetetu (pojedinoj djeci) i potom držeći pruženu ruku reče:

Pomolimo se. (Za više njih u množini.) Molitva.

Gospodine sveti, Oče svemogući, vječni Bože, začetniče svjetlosti i istine, molim se tvojoj vječnoj i prepravednoj blagosti nad ovim službenikom tvojim I. (ovom službenicom tvojom I.), dostoj se njega (nju) prosvijetliti svjetlošću svoga razuma, očisti ga (je) i posveti. Daj mu (joj) pravo znanje, da postane dostojan (-na) milosti tvoga krštenja pa da uzdrži čvrstu nadu, pravi savjet, sveti nauk. Po Kristu Gospodinu našem. *O.* Amen.

10. Izatoga stavi svećenik okrajak štole, što mu visi s lijevog ramena, na prvo dijete i uvodi ga (a druge nose za njim) u crkvu i govori (za više njih u množini):

I. Uniđi u hram Božji, da imaš dio s Kristom za život vječni. *O.* Amen.

11. Kad uniđu u crkvu, svećenik ide k studencu i moli glasno s kumovima:

Vjerujem u Boga, Oca svemogućega, Stvoritelja neba i zemlje. I u Isusa Krista, Sina njegova jedinoga, Gospodina našega, koji je začet po Duhu Svetom, rođen od Marije Djevice, mučen pod Poncijem Pilatom,

raspet, umro i pokopan; sašao nad pakao, treći dan uskrsnuo od mrtvih, uzašao na nebesa, sjedi o desnu Boga Oca svemogućega; odonud će doći suditi žive i mrtve. Vjerujem u Duha Svetoga, svetu Crkvu katoličku, općinstvo svetih, oproštenje grijeha, uskrsnuće tijela, život vječni. Amen.

Oče naš, koji jesi na nebesima, sveti se ime tvoje. Dođi kraljevstvo tvoje. Budi volja tvoja, kako na nebu, tako i na zemlji. Kruh naš svagdanji daj nam danas. I otpusti nam duge naše, kako i mi otpuštamo dužnicima našim. I ne uvedi nas u napast, nego izbavi nas od zla. Amen.

12. A zatim, prije nego pristupi krstionici, okrenuvši bok prema ulazu krstioničke rešetke reče (za više njih u množini):

Zakletva.

Zaklinjem te, svaki nečisti duše, imenom Boga ✠ Oca svemogućega i imenom Isusa ✠ Krista Sina njegova, Gospodina i Suca našega, i krepošću Duha ✠ Svetoga, da odstupiš od ovoga stvora Božjeg I., kojega se naš Gospodin dostojao pozvati k svetomu hramu svojemu, da postane hram Boga živoga i Duh Sveti da stanuje u njemu. Po istom Kristu Gospodinu našem, koji će doći suditi žive i mrtve i svijet ognjem. *O.* Amen.

13. Izatoga uzme svećenik prstom pljuvanke iz svojih usta pa se dotakne djetinjih ušiju i nosnica. Dotičući se desnog i lijevog uha reče (svakome napose):

Efeta, to jest: Otvori se.

Zatim se dotakne nosnica govoreći:

Na ugodni miris. A ti, đavle, odlazi, jer se približuje sud Božji.

14. Zatim pita onoga, koji se ima krstiti, poimence (svakoga napose) govoreći:

I. Odričeš li se sotone?

Kum odgovara: Odričem.

Svećenik: I svih djela njegovih?

Kum: Odričem.

Svećenik: I svega sjaja njegova?

Kum: Odričem.

15. Potom svećenik zamoči palac u katekumensko ulje, križajući pomaže dijete na prsima i među plećima i veli jedamput (svakome napose):

Ja te mažem ✠ uljem spasenja u Kristu Isusu Gospodinu našem, da imaš život vječni. O. Amen.

16. Zatim pamukom ili čim sličnim otare palac i pomazana mjesta.

17. Stojeći ondje izvan ograde skine ljubičastu štolu i uzme bijelu. Onda uniđe u krstionicu, u koju uđe i kum s djetetom.

Svećenik kod studenca pita poimence onoga, koji se imade krstiti (pojedine, ako ih je više), a kum odgovara:

I. Vjeruješ li u Boga Oca svemogućega, Stvoritelja neba i zemlje?

O. Vjerujem.

Vjeruješ li u Isusa Krista, Sina njegova jedinoga, Gospodina našega, rođena i mučena?

O. Vjerujem.

Vjeruješ li i u Duha Svetoga, svetu Crkvu katoličku, općinstvo Svetih, oproštenje grijeha, uskrsnuće tijela i život vječni?

O. Vjerujem.

18. Potom svećenik spomene ime onoga, koji se ima krstiti, i kaže (svakome napose):

I. Hoćeš li se krstiti?

Kum odgovara: Hoću.

19. Tada kum ili kuma ili oboje (ako se oboje pusti) drže dijete, a svećenik posudicom ili vrčićem zahvati krsne vode i tri puta je izlijeva križajući djetetu na glavu. Ujedno izgovara, i to samo jednom, razgovijetno i pažljivo (svakome napose):

I. Ja te krstim u ime O ✠ ca, polijeva prvi put, i Si ✠ na, polijeva drugi put, i Duha ✠ Svetoga, polijeva treći put.

20. A gdje se običava krstiti uronjujući, svećenik uzme dijete i uronjuje ga oprezno pazeći, da se ne ozlijedi. Krsti ga uronjujući tri puta, a govori samo jednom:

I. Ja te krstim u ime O ✠ ca i Si ✠ na i Duha ✠ Svetoga.

21. Nato kum ili kuma ili oboje zajedno dignu dijete iz svetoga studenca primajući ga iz svećenikove ruke.

22. Ako li se sumnja, je li dijete kršteno, neka se služi ovim likom:

I. Ako nisi kršten (-a), ja te krstim u ime O ✠ ca i Si ✠ na i Duha ✠ Svetoga.

23. Zatim zamoči palac u svetu krizmu, pomaže dijete križajući navrh glave i govori (svakome napose):

Svemogući Bog, Otac Gospodina našega Isusa Krista, koji te je preporodio vodom i Duhom Svetim i koji ti je dao otpuštenje svih grijeha (sada pomaže), pomazao te ✠ krizmom spasenja u istom Kristu Isusu Gospodinu našem za život vječni. *O.* Amen.

Svećenik: Mir tebi. *O.* I s duhom tvojim.

24. Tada palac i pomazano mjesto otare pamukom ili čim sličnim i stavi na glavu njegovu bijeli ubrusac mjesto bijele haljine govoreći (svakome napose):

Primi bijelu haljinu i ponesi je neokaljanu pred sud Gospodina našega Isusa Krista, da imaš život vječni. *O.* Amen.

25. Zatim dade njemu ili kumu zapaljenu svijeću veleći (svakome napose):

Primi goruću svijeću i neporočan (-na) čuvaj svoje krštenje. Vrši Božje zapovijedi, da Gospodinu, kada dođe na svadbu, možeš poći ususret zajedno sa svim svetima u nebeskom dvoru i da živiš u vijeke vjekova.

O. Amen.

26. Napokon kaže (za više njih u množini):

I. Idi (Idite) u miru i Gospodin bio s tobom (s vama).

O. Amen.

27. Opisani obred neka vrši i đakon, kad svečano krsti, ali neka upotrebljava sô i vodu, što ih svećenik prije po propisu blagoslovi za tu upotrebu.

28. Bude li pak trebalo krstiti više djece, muške ili ženske, neka se kod katekizma muška djeca stave nadesno, a ženska nalijevo. I neka se govori sve kao i gore, svakome u svojem spolu i u množini. Ali treba svakoga napose, najprije muške a onda ženske, upitati prvi put za ime, dunuti u njih, utisnuti im križ ili znamenovati ih, dotaknuvši im uši i nosnice pljuvankom, pitati, odriču li se, pomazati ih katekumenskim uljem, pitati ih o vjeri ili o vjerovanju, pa ih krstiti, pomazati krizmom, metnuti na njih bijelu haljinu i predati im zapaljenu svijeću.

A radi veće udobnosti bilježe sve to rubrike u zagradi na pojedinim mjestima. Kad se dakle u rubrici kaže: „svakome napose“, znaj, da se one riječi ili čini do druge rubrike moraju govoriti ili činiti svakome zase, i to najprije muškima, onda ženskima. Mijenja se samo spol, kako je gore rečeno. A kad se u sličnoj rubrici kaže: „Za više njih u množini“, znaj, da se one riječi do druge rubrike imaju izreći jednom, i to za više njih u množini. Samo se mijenja spol, ako su sve ženske.

29. Ako je dijete ili odrasli tako teško bolestan, te je pogibao, da bi mogao preminuti prije nego se dovrši krštenje, neka svećenik izostavi sve ono prije krštenja pa neka ga krsti. Neka mu tri puta ili samo jednom izlije na glavu vodu križajući i neka govori: **Ja te krstim u ime Oca** i t. d. kao gore str. 19.

Nema li krsne vode, a pogibao je, neka se svećenik služi običnom vodom.

Ako ima krizme, neka ga potom pomaže na tjemenu govoreći: Svemogući Bog i t. d. kao gore str. 19.

Poslije mu daje bijeli ubrusac govoreći: Primi bijelu haljinu, i t. d. kao gore str. 19.

Napokon mu daje zapaljenu voštanicu veleći: Primi goruću svijeću, kao gore str. 20.

Ostane li živo, treba nadopuniti izostavljene obrede.

30. Treba li krstiti više njih, a smrtna je pogibao, i nemaju se kada krstiti svaki napose, moći će krstitelj pojedincima lijevati vodu na glavu i sve zajedno krstiti govoreći: Ja vas krstim u ime O ✠ ca i Si ✠ na i Duha ✠ Svetoga. Ali taj lik smije upotrebljavati krsteći više njih zajedno samo u smrtnoj pogibli i gdje nema kada krstiti svakoga napose, inače nikada.

31. Treba opomenuti kumove, da su postali srodni s krštenikom, i to srodstvo čini ženidbu nedopuštenom i nevaljanom.

32. Neka župnik nastoji opomenuti djetinje roditelje, da ne drže ni oni ni dojilje djeteta uza se u postelji, jer bi ga mogli zadušiti, već da ga brižno čuvaju i prikladno kršćanski uzgajaju.

33. Valja također opomenuti roditelje, pa i druge, ako zatreba, da djece nipošto ne daju dojiti ni hraniti židovkama, nevjernicama ni krivovjerkama.

34. Prije nego odnesu dijete iz crkve ili prije nego odu kumovi, neka župnik u Matici krštenih upiše točno njihova imena i drugo o izvršenom krštenju po naređenom obrascu.

35. Ako vlastiti župnik nije ni krstio ni bio nazočan, neka krstitelj što prije obavijesti o krštenju župnika, koji je vlastiti po prebivalištu.

36. Za dokaz, da je krst podijeljen, ako nije nikome na štetu, dosta je jedan svjedok, komu nema nikakva prigovora, ili prisega samoga krštenika, ako je bio kršten u odrasloj dobi.

Glava III.

KRŠTENJE ODRASLIH.

Odrasli neka se krsti, samo ako zna i hoće i ako je dobro poučen. Osim toga se mora opomenuti, da se pokaje za svoje grijehe.